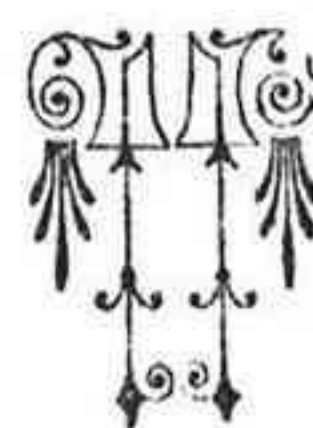

10 CÈNTIMS

ATENEU BARCELONÈS
 BIBLIOTHECA

Copia fot. de A. Esplugas

Rita Bernàbeu

ANY NOU...

S'acostuma á dir: Any nou vida nova, y aixó, al meu entendre, no deu generalisarse perquè si bè es vritat en alguns no pot aplicarse á la majoria de sers vivents.

L' any nou á mi no 'm canviarà y seguiré lo mateix método de vida, las mateixas costums y 'ls mateixos usos que he tingut durant lo 1891. ¿Que podrà influhirhi en tot aixó lo cambi d' un número, l' augment d' un hù, lo ser any nou? Res ab-

solutament.

Qui en vritat pot dir: any nou vida nova, son los que han tret per Nadal la grossa, ó la segona ó la tercera, y encare si hi interessavan molts rals.

Aquestos si durant l' any 1891 no s' alimentavan mes que de llegúm y viandas estantissas en poca cantitat; si dormian sobre una marfagota mal estobada; si fumavan puntas per tot luxo, y en fi, si á pesar de tals privacions se trobavan carregats d' *inglesos*, es molt natural que en 1892 menjin ab gana d' empleat de nou, filets y pollastres per tot día, dormin ab set matalassos, fumin de la *vuelta de abajo* y paguin. . si se 'n recordan. Aquestos ab rahó poden dir: vida nova, porque efectivament li farán.

L' empleat que á primers d' any reb un ascéns per cobrar mes sou, casi també pot contarse entre 'ls que poden exclamar ab satisfacció: ¡any nou, vida nova!; y dich casi, perquè son poch's los empleats que ab un *plus* surtin de apuros; pero de tots modos algo es algo.

La vida nova la farán aquells que modifiquin en sentit favorable y profitós per sos interessos y régimen de vida, la situació doméstica; com si diguessen, l' augment de salut, de bona estabilitat y de butxaca. Pero pels restants que no entrin en aquesta distinció de la fortuna ó la naturalesa ¿que importa l' any nou? Del mateix modo han estat en lo vell que estarán en lo que entra.

Vegin si 'ls pobres mestres d' estudi, columnas inderrocables del sagrat Magisteri, com se-sol dir, sortiran de las sèvas eternas fatigas ab l' any nou; á veure si ab ell cobrarán puntualment sos habers y podran esborrar los atrassos... ¿No sería donchs un absurdo si 'ls diguessen que per any nou farán vida nova? Un any mes de patir, tindrán; la vida de sempre, la vida de consumir-se y rosegarse 'ls punys.

Sería vida nova pels espanyols en general, si 'l Govern rebaixés á una quarta part los presupostos inútils de la Nació, perquè en aquest cas fora molt probable que 's rebaixessen las contribucions; posats á rebaixar seguirían los queviures y d' aquest modo podríam menjar ab poch's diners qu' es lo que avuy día fa falta en llóch d' encarirse tot.

Sería vida nova per' tothóm si 's perseguissen als falsificadors de articles de primera necessitat ab tot lo

rigor d' una ley feta exprofés pera castigar severament á sos infractors. Lo ví ha de ferse de rahims, l' oli ha de ser d' oliva, lo pá de farina, la llet ha de munyirse pura de la béstia; donchs al taberner que batejés lo xaretlo ab suchs de garrofa, fuxina y altras porquerías, deuría condempnarse 'l á beuressel tot d' un trago després d' un bon tip de llagosta. Y aixís successivament; cástichs per l' estil. Rés de cotó al oli, res de guix y farina de blat de moro al pá, res de posar midó á la llet... y ja veurían com ab aquest nou régimen de vida gastaríam mes bons colors.

Sería vida nova si ningú havés de passar á nova vida en descarrilaments, xoques, guerras, desastios y altras catástrofes desagradables, produhidas las unas per lo poch cuydado de las empresas ferrocarrileras, y las altras per ambicions y las últimas per no cumplirse com deurian las lleys.

Y en fi la vida nova que tindria de portarnos l' any nou hauria de ser completament diferente de la que havém passat durant l' any 1891. Es dir, que aixís com la vella nos ha regalat á *tutti plé* inundacions, revolts, fám, miséria, robos y assassinats, y sobre tot uns pares de la pátria que la trovan al últim full y encare la esborran, la nova nos portés la completa felicitat que tant nos convé als pobres espanyols.

Si fins are hi ha hagut trafica en las eleccions, rés de aixó; legalitat y fora urnas de doble fondo. Si hasta la fetxa la gent de xanxullos tant polítichs com particulars s' ha burlat de la honradés y la legalitat mateixa, al diable; justicia ferma per sos irrisoris burladors. Y si fins á la época present no s' han entés los que tenen lo govern del poble, *con la música á otra parte*; mes patriotisme y menos paraulas inútils, ni promesas vestidas en forma discursera; molta unió y mes amor á la pátria, no á la panxa.

Aixís podriam dir ab satisfacció aquesta vegada quan comensés á clarejar lo dia de cap d' any: ¡Any nou, vida nova!

No siguent d' aquesta manera, repeteixo que aquest estribillo tan usual no deu generalisarse perquè no pot aplicarse á la majoria de sers vivents, puig sols ho podran exclamar tots aquells á qui la sort ó la casualitat haurán influít en un cambi radical de la séva vida. Y aquestos, al meu modo d' entendre, son contadíssims.

Tots los restants, que forman la majoria, no podém dir mes que: ¡Any nou... un any mes de vida de neguits y de desgracias!

Fins que Deu vulga.

J. AYNÉ RABELL.

— IDILI —

La brisa matinal gronxa las brancas del flayrós admetller prop del torrent fentne caure per terra sas flors blancas que borraróns de neu semblan tament. ¡Com cantan los aucells per la verdissa!, ¡quin bo dóna sentir son xerroteig juntantse sas cantadas ab la brisa y de l' aygua del riu lo remoreig! ¡Idili encisadó! Lloch de alegría hont troba lo poeta inspiració, hont dóna lo donzell cita á l' aymía pera ferse juntets un dols petó.

J. T. Y R.

Dugas Cartas

Un cansalader viudo á Lola Pons, viuda de Rabassa, modista.

Lolita: Me he decidido á escribir cuatro renglones porque por várias razones estoy muy *aborrecido*. Desde que murió Fernanda, mi esposa ¡que en glória esté! mi tienda, ya lo vé usté parece casa Garlanda. El aprendiz que he tomado es asno de cuatro suelas, y yo saco de las muelas fuego desde que he enviudado. Si no tomo precauciones no sé lo que pasará porque veo que se vá mi tienda á casa Taponés. Era mi parroquia mucha y estoy ahora *espelmado* porque enfado tras enfado se me vuelve el puerco... *trucha*.

L' altra se publicará en lo próxim número.

Mis quejas son oportunas porque yo me vuelvo flaco, al fin al culo del saco encontraré las *engrunas*. Yo recuerdo con gran pena lo que el refrán me ha enseñado: «Al payés que está atrasado ninguna añada le es buena.» ¡Ay, si acepta usted, por Dios, mi mano, me arreglaré, porque ya lo sabe usté ven más cuatro ojos que dos. Haciendo esta componenda, cuando á las compras yo iría, usted, Lola, me daría, un golpe de ojo á la tienda. Tal vez no podré lograr que usté acceda á mi querer, pues, si no quiere beber el asno, ¡puedes silbar!...

Mas, le digo francamente que aun que tengo cincuenta años me dicen, propios y estraños, que soy de muy buen regente. De otra parte, son sabidas de ustedes las privaciones, que trabajando á trompones no ganan por las mordidas. Desde que las señoritas que no la bailan muy grasa se hacen ellas en su casa vestidos y otras cositas. Casada con un tendero, dinero puede faltar, mas un hueso ha de quedar, al menos, para el puchero. Por poco que con mi tenga siempre tendrá el pasamiento. Contésteme usté al momento. Suyo—Antonio Cap y Llenga.—

Per la copia

A. GUASCH TOMBAS.

EXTREMS

Per un naturalista, embalsamar las alas del cor.

Per un rellotger, vendre un rellotge junt ab una cadena perpétua.

Per un fuster, serrá un tracte.

Per un banyista, banyarse en una mar de llágrimas.

Per un periodista, escriure articles de punt.

Per un municipal, parlar catalá.

Per un teatro, representarse pessas de boter.

Per un fuster, fer una caixa d' ahorros.

Per un pintor, pintar l' amor en un quadro.

Per un intérprete, usar la llengua de tocino.

Per un pobre, captarse las simpatías.

Per una papelería, vendre paper indiferent.

Per un cerraller, vendre panys de paret.

Y per un taberner, vendre vi pur y esperit de tramentina.

UN A. VENDRELLENCH.

LO QUE SON LAS COSAS...

Aprop sentats estávam. Sota l' ombra d' un roure carregat d' experiéncia, tenint per cel la perfumada esséncia y l' herba humitejada per alsombra. No 'ns deyam rés. A colps sols nos mirávam, y els ulls xocant, ignocentóns somreyam buscávam al entorn y rés no veyam que 'l rubor nos minvés, y 'ns exaltávam. Per si vaig dirli jo:—Nineta hermosa, que 'n vols tú d' eix ramell que puga darte?—
—Tan sols un bés d' amor y haig d' estimarte—
va contestar la nina, ruborosa.

Avuy hi som tornat. Ja ab més franquesa amable y carinyosa m' esperava, ensenyantme una rosa qu' encantava, sentada en una branca bo y suspesa. Sortint á foch y á sanch d' aquell apuro li he dit:—Y avuy que 'n vols d' aquesta rosa? Y aixís m' ha contestat la nina hermosa...
—Si vol aquesta flor, se 'n farà un duro!—

MAYET.

EPÍGRAMA

Un pagés d' alta montanya que presumía de maco, va entrar dintre á Barcelona montat dalt d' un rónich carro, y al ser *frente* 'l mostrador de casa 'l sastre Marraco, va veurer un maniquí cubert ab un frach de panyo. Mes ell creyent ser un sabi dels de primer *ringo rango*, va exclamar tot satisfet:
—Reira de bet, caratsos, al meu poble no n' hi ha de gent sense cap ni brassos.

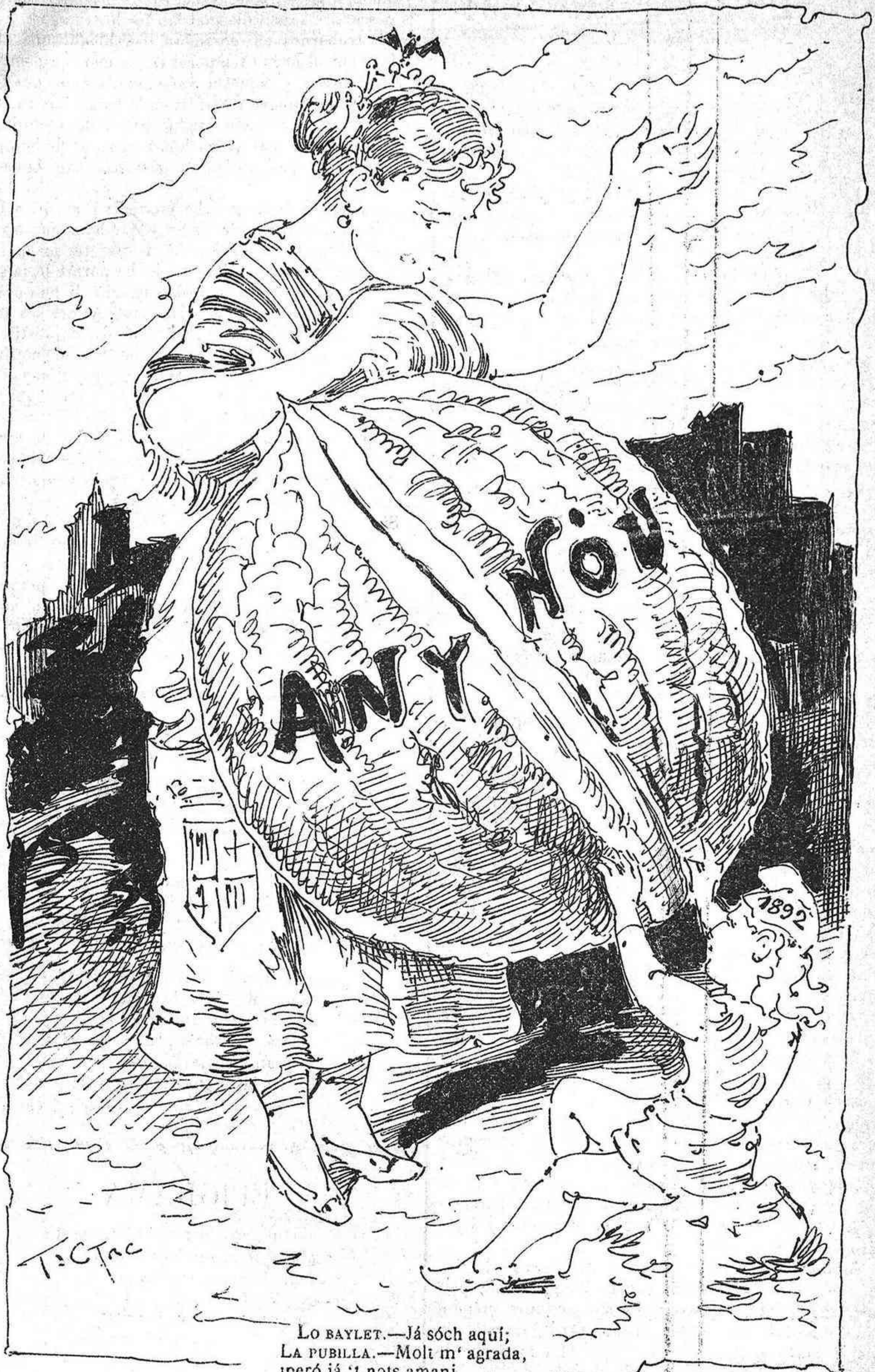
RUCH NAFRAT.

FINIS, CORONAT OPUS

Causant dany per tots cantons
aquest vell nos ha tingut
dotze mesos com moltons,
peró avuy ja se 'n vá aixut
perqué ha acabat los turróns.

COMENSAMENT

LO BAYLET.—Já sóch aquí;
LA PUBILLA.—Molt m' agrada,
peró já 't pots amani
si portes la nou corçada!

DESPEDIDA AL 1891

ORT que no pot tornar, que si fós aixís, en compte de despedirnos d' ell dientli: „á reveure“, li diríam: „ni may que tornesses“.

Als espanyols sobre tot, lo balans del any 1891 nos dóna tantas pérduas, que ab tota la boca podém dir que es un balans desastros.

Aixís s' explica que si hem de fer un empréstit, relativament de poca importància, 'ns vejém en lo cas de desempenyar tots los papers del auca per lograr empenyarnos mes de lo que ho estém.

¡Quin any!

Dintre d' ell, s' ha autorisat al Banch d' Espanya perque 'ns acabés de omplir de paper; los rius, ab las sevas inundacions, han assolat diferentas comarcas; s' han establert bases de tractats que han de perjudicar á un sens fi d' industrias; s' ha iniciat un estroncament d' exportació de vins á França; s' han descarrilat carrils y s' han topat uns ab altres ocasionant moltíssimas desgrácias; los valors públichs han baixat; lo preu del cambi ab altres païssos ha aumentat; las cullitas han disminuít; los temporals han destruit embarcacions...

Si aquest any arriba á durar, ó si 'l seu successor no li esmena la plana, aviat los espanyols que quedém viús estarém en la situació dels mestres d' estudi que no cobran y que en cambi 'ls apremian perqué paguin las contribucions, lo qual també s' ha vist en lo *famós* any 1891.

L' única cosa en que no podém dir res á aquest any, es en que als seus últims temps ha tingut paraula, si bé que hauríam preferit que tingués millors fets.

Peró que ha tingut paraula, no se li pot negar. Lo dia en qué 'l seu *programa*, que es lo calendari, deya *Hivern*, aquell mateix dia, sobtadament, neus per las montanyas, vents glacials y plujas á desdíd.

Per só no crech que ho hagi fet ab la bona intenció de demostrá que tenia la qualitat de cumplir lo que prometia. ¡Cá!, de bona intenció no n' ha tinguda may y ab aixó hem de buscá 'l motiu d' aquesta rarsa del any, perque l' olm no pot donar peras.

Ab los tractats, inundació de paper, destrucció de poblacions, etc. etc., poch hí tenían que veure 'ls pobres frayres, que esperan del janer al desembre per vendre á últims d' aquest més las sevas mercancías; y com que las firas coménsan en lo mateix dia en qué está anunciada oficialment l' entrada d' hivern, l' any debía pensar; ja que l' he feta, acabémla de fer, y perqué sápigat tothom qui só jo, vull que se 'n recordin fins aquestos petits industrials á qui no 'ls deu haber perjudicat cap de las altras mevas malífetas. Y vinga fret y pluja perqué no 'ls hi vagin compradors y vinga vent huracanat perqué 'ls que s' atreveixin á parar se trobin ab qué las velas se 'ls n' hi van al cel y 'l género per terra.

Encara que no podém penetrá en l' intenció de ningú, ni en la del any, ab tot podém judicar d' ella pels antecedents del que obra, y donats aquestos, créguin que l' intent de 1891 al fer entrar just l' hivern al dia que li pertocava, no es altre que 'l que acabo de relatar.

Además, la vigilia de Nadal es dia magre, y com que 'ls pescadors aquell dia podrían fer lo seu agost, á pesar de trobarnos en desembre, velshiaquí que ab lo furiós vent hi hagué temporal en la mar, no pogueren sortir á pescá y aquesta infortunada gent, que tampoch podian haberse ressentit en la baixa dels valors y del premi de la moneda, també haurá de recordar ab llágrima viva al mal intencionat any que de bon grat despedim y al qual ningú li guardará cap bona auséncia.

Lo mateix govern que ha concedit l' autorisació al Banch per l' emissió de paper y que ha admés las bases pel tractat ab los Estats Units, té de malehir aquest any, pel descrédit que li ha portat lo falsejament del sufragi, péls mals de cap que li han ocasionat las inundacions y descarrilaments y per las angúnias que li ha fet passá la realisació del empréstit.

Hí ha anys que son senyalats per un sol motiu: l' any de las neus, l' any de la febra groga, l' any de la crema dels convents, l' any del cólera, etc. Aquest té tants motius per esser senyalat que no se li pot donar en Espanya un nom singular; se li té de dir "l' any de las trifulgas", perqué desde l' espanyol que cobra mes, fins al mestre d' estudi que se li deuen nou trimestres, tothom n' ha passadas de sérias.

Si 'l 1891 hagués sigut un d' aquells que sense fer cap cosa bona no 's distingeixen per moltes de dolentas, podríam despedirnos en á la francesa, com s' acostuma á dir (bastant malament per cert, perqué 'ls francesos son molt cumplimentosos); peró á n' aquest any li hem de donar una puntada de peu, dientli:

—¡Arre, allá!

CONBAT ROURE.

EXPERIÉNCIAS

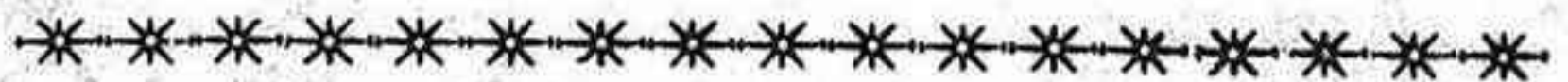

L' Enrich, entremaliada criatura
Que á sos pares exalta y desespera;
Puig quan l' hi entra de correr la fat-lera,
Se llenca com un llamp y ré 'l detura.

Un jorn, saltironant per la espessura
Que creix de la masía al bell darrera,
Caygué ab ben mala sórt, tan llarch com era,
Pelantse los genolls per desventura.

Com que duya las mans embutxacadas,
Rodolá com un sóch; y, brut de sorra,
Somicant sobre un munt de fullaraca,
Llavors pensá, mirant sas càrns nafradas,
Qu' es un gran disbarat posarse á corre
Sense treure's las mans de la butxaca.

FRANCESCH MARULL.

EPIGRAMA

—Que tens, per qué ploras tant,
acaba, que... que ha passat?

—Que 'l geperut m' ha pegat.

—¿Qui?—Lo noy de cal Joan.

—Si qu' es mal fet, la vritat.

ARTUR CASADEMUNT.

BARCELONA

(DE BON MATÍ)

Lo calendari marca lo mes de janer. Fà un fret que pela: lo sol embollicat, per no constiparse, ab uns quants núvols perduts, deixa son llet ab mandra y comensa son cotidià passeig. De la Catedral se despenjan las sis, y de Santa María las set: aixó vol dir que son dos quarts.

Los carretóns de lleixiu (á) café ab llet, coménsan la venda. Fusters, manyans, manobras y altres mil feynayres, ab los ulls endormiscats, la gorra fins al nás, lo tapabocas enrotllat al coll, las mans en las butxacas dels pantalóns, y, sota 'l brás dugas llescas de pá extrenyent ab carinyo una arengada y dos trossos de bitxo confitats. Fan via cap á sos respectius tallers, caminant ab lleujeresa per ferse passá 'l fret escalfantse 'ls peus.

Las botigas d' adroguer, mantegayres y vários géneros, coménsan á obrirse pausadament: un dependent ab mans balbas pé 'l fret, tot penjant las mostras de son establiment y gratantse 'ls panallóns de las orellas, xiula una americana filla d' una de las últimas sarzueletas estrenadas al *Eldorado*: mes es tant lo fret que fá, que fins lo xiulet se li gela.

Los municipals de punt, lluhint á tot estrop guants blanchs de trenta céntims lo parell, fan escombrar las àceras als aprenents de las botigas y á las criadas, que, volguentsen revenjar de la moléstia, tiran ab l' escombra tota la porqueria demunt dels pantalóns del primer distret que passa.

Los distrets no son molts: á no ser que siga algún jugador que ha perdut la nit y 'ls diners en la *taula verda* d' algún cafeti amagat, ó be algún enamorat que ja de bon matí pensa ab s' *aymada*.

Los xicots y donas que vénen periódichs, mistos, botonets pe 'l coll de la camisa, el *lapicero moderno* y altres articles, han prés possessió de la Rambla del Centro pregonant ab tó de *si bemol* sas respectivas mercancias.

Los emblanquinadors (mestres de l' art á tant lo metro) no trigan gayre á deixars veurer ab lo pinzell dalt la canya, xuclant un *corassero* y dihent mal del govern.

Las platas de talls de bacal' á fregits, arengadas ab casaca y all-y-olí ab moscas, posadas en las portas de las tabernas del carrer del Hospital, ja fa estora son visitadas per sos fidels parroquians: camálchs d' ofici, aprenents de sabaters, etc., etc.

Las floristas de la Rambla de Sant Joseph exhibeixen ab cuydado quantas flors dóna l' hivern; no son gayres, mes lo vuyt que deixan las naturals procuran omplirlo ab las d' artifici, ab fruytas de cera y ab llevors secas per la primavera.

Devant mateix de la Boqueria, no faltan ja duas dotzenas d' assistents y bagayres enamorats esperant á la *raspa* que váren coneixer en un ball de tarde ó be en las escalas del Port en día festiu menjant cacauhets.

De las horas ensá no 'ls hi ha faltat may tabaco en la petaca, a millero de llautó y un parell de *ralassos* per anar á la tarde á l' *Eden-Concert* ó be al café de l' Unió. Tothom procura campársela del mellor modo que pot.

Las xocolaterias van omplintse, las xicras de xocolate vuydantse.

Los cegos que venen lo romanso del *planeta*, ja cridan: las donas callan per escoltarlos millor y fer després comentaris ab la vehina pe 'l cel-obert de sa casa.

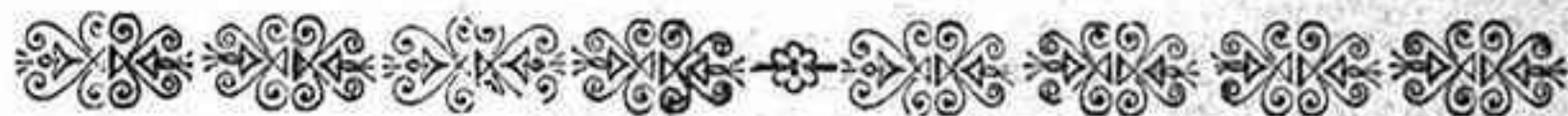
Lo fret mimva, lo día avansa, lo moviment creix.

Pito, timbre y rum-rum del tranvia: crits d' arri, dels cotxeros de las *centrals* que van á la estació, atabalan al pobre pagès, que, baixat de montanya no gosa mouers per por de caurer sota les rodas d' un dels molts vehiculs que crusan en totas direccions.

En fi, tot lo soroll propi d' una ciutat fabril com ho es Barcelona, aumenta de mica en mica conjuminant aquella armonia qu' alegra 'l cor de tot bon ciudadá, puig, en las rodas dels carros que malmetan l' empedrat, en lo plomerall de fum que 's desprén de las xemeneyas, en lo cant del obrer, y ab la general bellugadissa de la gentada que crusa carrers y plassas, hi veu sa propia existéncia, la vitalitat de sos fills.

Aquest es lo quadro que presenta de bon matí; vaig treure 'l del natura! un día que equivocadament vaig llevarme tres ó quatre horas avans de lo que sempre acostumo.

LL. MILLÀ

Un modelo de *bona literatura* que en forma de decima nos ha vingut á las mans durant aquestas festas.

FELICITACIÓ

A la porta frucan. ¿Ouí ya?...
Es lo escombriaire que tot desidit y humilment,
bé á buscar las escombrarias tot l' any continuament,
si Señora: Un servidor es lo escombriaire
molt humil y molt honrat
que sempre ving ab molta lleujeresa
sens tenir may pereza de pujá á buscar la brossa
per mes que estiga molt cansat.

L' invern no me fa may por lo fret,
ni le estiu lo caló, ni tampoch men fa la pluja
per mes que en mulli la esquena.
sempre ving á buscá las escombrarias
perque la mala fortó no li perjudiqui la naturaleza,

Hara vostés dirán si me han de pagar semana
ó si me han de doná un gros caudal

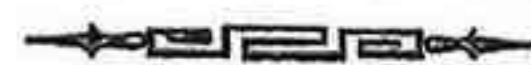
No Señora, un servidó li donara molt las gracias
sols me dongui alguna cosa un cop lany per Nadal,
Tingui moltas gracias, Deu li dongui felisas pascuas
per poguer menjarse lo gall, molta salut y alegría
y al matex temps molts anys de vida
per pasarne molts nadals

L' *Escombriaire del barri*.

¿Será fet per un del gremi?

Si en Cánovas se 'n adona és capás de fer ficar l' autor... ¿já la presó?

No senyors; já l' Academiá!

Complerta felicitat
los desitgém per l' any nou,
salut y prosperitat
y que ré 'ls vaji en renou.

NOSTRE RETRATO

Es lo de la diminuta Rita Bernabeu, precós artista de quatre anys, que á pesar de sa poca edat ha lograt ser la admiració de tots los concurrents al degá de rostres teatros, causant extraordinari regositj véurerla i representar sarzuelas en r acte, tant en boga avuy día.

Segueix obtenint lo favor del públich la Companyia infantil que actua en aquest teatro, lo qual s' ha vist durant las últimas festas de Nadal invadit per numerosa concurrència que no cessa de tributar elogis y aplausos als artistas en miniatura que fan la séva delícia.

S' ha de estrenar la sarzuela en tres quadros, *La República de Chambrá*, de la que 'n parlarém la setmana entrant.

LICEO

La ópera *Der Freischütz*, representada la setmana passada ha donat ocasió á la Sra. Borghi-Mamo de lograrhi un éxit per lo bé que la cantà. Molt bé també lo mestre Goula que 'ns feu sentir primorositat en la orquesta. Lo tenor debutant en dita ópera Sr. Garulli y lo baix Sr. Meroles coadjuvaren al bon conjunt.

En quant á la *mise in scena* molt propia d' un teatro de quart ó quint ordre. Lo quadro según del según acte mes que tétich ó terrorífich, resultá bufo. Aquell aparato escénich no es digne mes que de un Circo Ecuestre. Creyém que ja fora hora que los senyors Propietaris pensessin en una subvenció per la escena, puig moltes óperas resultan molt impropias del primer temple del Art en Barcelona y un dels primers de Europa.

En las tardes de las passadas festas s' han donat dugas representacions de *Aida*, desempenyant la protagonista la ex-contralt Srta. Vazquez, artista que com á contralt té perdudas las notas graves que tenia y com á tiple no posseheix las agudas necessarias, per lo tant no es estrany que 's fés una *Aida* d' aficionats.

S' ha reproduhit *La Ebreá*, en la que desempenyá lo rôle de cardenal, lo veterano artista Sr. David, logrant una ovació en la plegaria, per la maestría ab que la cantà, deixantnos sentir al final un *trino* notable, molt raro en sa avanzada edat. Molt bé estigué en l' *anatema* y demás pessas importants de la obra. Lo Sr. David 'ns ha vingut fet lo mateix artista de sempre y sa entrada en lo quadro artístich del present any, ha sigut molt ben rebuda per los filarmónichs.

En las últimas representacions donadas d' aquesta ópera s' ha confiat la protagonista á la Sra. Bulicioff á qui lo fresch recort de la Sra. Arkel, li ha fet molt mal á pesar de cantar sa part molt discretament.

Se preparan: la reprise de *Tannhäuser*, per la célebre Borghi-Mamo, artista molt admiradora del immortal Wagner; *Lohengrin*, pera debut de nostra paysana la Srta. Carrera; *Gli Ugonotti*, pera debut de Marconi, acompanyantlo la Sra. Borghi-Mamo y *Roberto il diavolo*, per la Sra. Bulicioff y Lucignani.

Notabilíssima es la temporada d' any nou que 'ns presenta la empresa. Celebrarém que li surti recompensada.

NOVEDATS

En las passadas festas un diluvi de gent ha fet cap en aquest teatro per veurer barrejats ab los guetos *Pastorcillos*, que ja s' han desat per are á la guardarropía, altras obras del género melodramátich ja conegudas, pero sempre aplaudidas del públich.

Lo día d' Ignocents va posarse en escena una humorada macarrónica que va fer riurer á la concurrència.

Pera dijous s' anuncia l' estreno del melodrama en cinch actes *Frantsia ó la huérfana de la Caridad*.

S' ha posat en estudi la comedia catalana en 3 actes del senyor Riera y Bertrán, titulada: *Lo promés*.

TIVOLI

Lo mes important de la setmana ha sigut además dels extraordinaris plens de las festas passadas, la funció anomenada d' ignocents, en la que lo senyor Colomé, ab molta *sombra*, parodiá los experiments que han donat tanta celebritat al senyor Onofroff, vejentse ab acert acompanyat pels actors senyors Roca y Molgosa (pare y fill), y *sugelos* comparserils de la casa.

Lo senyor Colomé en dita nit s' acredita de ser un excellent actor cómich, sentintse continuament aplaudit per las agudesas improvisadas y xistes propis y adequats.

Se prepara la reproducció de la antiga sarzuela bufa *La gran duquesa de Gerolstein*. Creyém que es un bon pensament y que á tractar la empresa de ressucitar aquest género, li ha de dar magnífichs resultats.

CATALUNYA

El monaguillo y *El mismo demonio* ja se sab qu' es lo nostre *pá de cada dia*, de manera que 'ls cartelóns podrian casi servir sempre los mateixos. Com son dugas taronjas molt sucosas fá be la empresa d' anarlas expremet.

La ignocentada proporcioná un plé extraordinari, habent sigut lo mes notable en dita nit lo cambi operat en abdós sexes en la sarzuela *El monaguillo*, estant sumament oportuns y xispejants tots los del sexe *feo*. En quant á las senyoras, que 'ns perdonin nostra severitat; encare que *calsavan* pantalón molt just, los hi resultava massa ample. Cap de ellas serviría pera sogre.

UN CÓMICH RETIRAT.

ADVERTENCIA

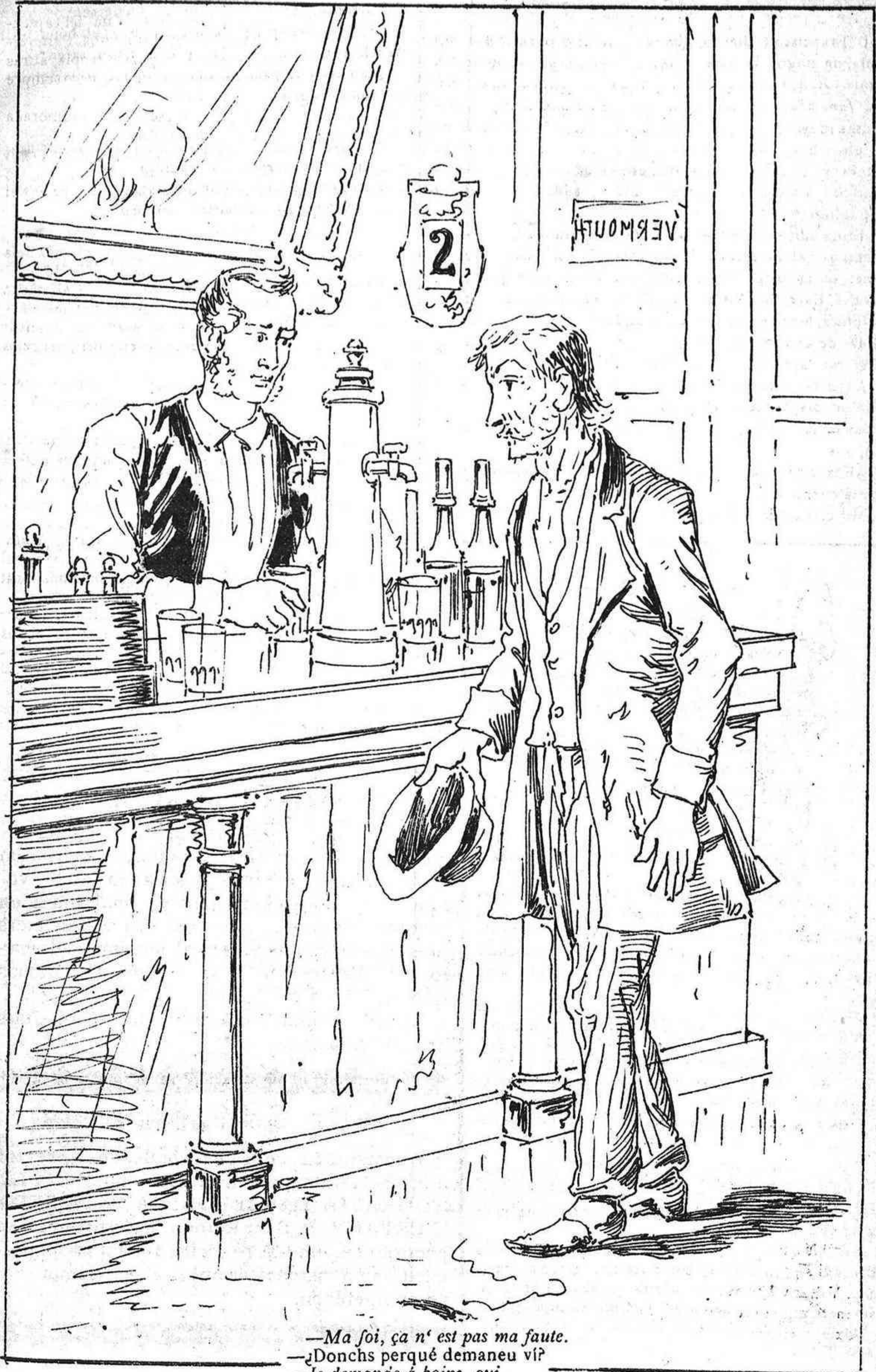
Terminant en aquest número l' volum según del folletí de LA TOMASA, comensarém en lo número próxim á publicar lo tercer volum, que será poétich, per el qual tenim en cartera composicions dels nostres primers poetas, entre ellas várias d' inéditas del mallograt Mestre en Gay Saber, D. Damás Calvet.

Lo nou volum será il·lustrat per reputats artistas catalans.

Balls de màscaras

Acostantse l' época dels balls, se fa present á las Societats que 'n celebrin, que en la LITOGRAFIA BARCELONESA de RIBERA Y ESTANY, 5, Sant Ramón, 5, s' imprimeixen programas, en una ó várias tintas, en paper, cartolina ó vistosos cromos, ab economia sense competència.

LA QÜESTIÓ DELS VINS

—Ma foi, ça n' est pas ma faute.
—¿Donchs perquè demaneu vi?
—Je demande à boire, oui.
—¿Si 'n pendriau una botall!

BIBLIOGRAFIA

D. Francisco Gallardo, duenyo del kiosco anomenat «El Sol», ha tingut la galanteria de remetre'ns las obras: *Un santo varón*, *El vencejo de Burgaledo*, *El secreto de Ernestina*, *La funámbula*, *La última lucha* y *Un drama al vapor*, preciosas novelas originals respectivament dels distingits escriptors Srs. Matheu, Urrecha, De la Cerda, Solas, Pérez Nieva y Tomás Salvany, que esmeradament impresas destina com á regalo á sos constants compradors de periódichs y publicacions.

També dit senyor nos ha remés un exemplar del preciós tomo que ab lo títul de *Album de novelas escogidas* ha recopilat obras originals de Zahonero, Dickens, Espronceda, Ardila, Karr, San Martin, Ardila, Cerda y altres reputats escriptors, formant un total de 636 páginas las que van precedidas de una magnífica cubierta foto-litográfica deguda al inspirat llapis de D. Manel Moliné.

Aqueixa preciosa obra molt digne de figurar en totas las Bibliotecas, la regala al que probi haber possehit 1.000 cupons ó sían 20 tarjetas valedera cada una de ellas per 50 cupons.

Ab tant de regalo que fá dit senyor, no es estrany tingui tanta clientela.

Mil gracias dels obsequis Sr. Gallardo.

En la Audiencia de Granada, s'ha vist un procés per robo frustrat, es dir que no 's va realisar, de ordi, que valia 3 pessetas y 6 céntims. Lo tribunal va ocuparse dugas horas en la vista y deliberació, sense constar lo temps y paper gastats en las diligencias d' instrucció.

Aquí sí que no 's pot dir que pujés més lo farsiment que 'l gall, sinó que pujava molt lo farsiment sense haberhi gall.

Visita nostra Redacció lo periódich catalá il·lustrat *Reus literari* que 's publica en aquella ciutat, y en son últim número hem vist que ostenta una nova portada que fá la publicació mes elegante.

Nos alegrém de la millora.

Pera lo dijous de la present setmana está anunciada la inauguració de lo nou y grandió local que los republicans federals del districte del Institut, han adquirit en lo carrer Baix de Sant Pere.

Sembla que pera la festa de inauguració hi pendrán par, distingits prohoms del federalisme, contantse entre ells los Srs. Vallés y Lostau, y que serán obsequiats sos sócis ab serenata per la societat coral *El Alba* junt ab una orquesta.

Aixís, aixís, avant y fora.

A Valencia en una lucrosa berlina, los burots varen trobar que hi había setanta cinch pernils en caixóns y amagalls disposats en lo vehicul. Lo fingit senyor que anava dintre 'l cotxe pagá 'ls drets dobles, ab bons bitllets de Banch que portava y 'ls pernils se decomisaren.

Quan aixís va pagar aquell senyor, ¿quánts setanta cinch pernils s' haurían entrat ab aquella berlina?

En Tuy, Pontevedra, Vigo y otras poblacions de Galicia s' hi han notat terratrémols aquestos días.

¡Encara no hi ha hagut prous catástrofes en l' any 1891, que se 'n prepara un' altra!

En lo govern civil de Bilbao, s' ha presentat una senyora, ben vestida, anunciantse com primpcesa de Lisboa, sollicitant pel seu promés, que es sargento del exércit, lo grau de coronel y 'l títul de duch de Lóndres.

Desseguida 's va compendre que era una boja, y la váren despedir carinyosament.

¡Cap boig li dóna per ser pobre!

A consecuencia dels molts robos que 's fan en Puerto de Santa María, la premsa periódica d' aquella població ha emprés una enérgica campanya contra las autoritats.

Qualsevol diria que 'l resultat sería que s' hagués agafat algún dels lladres. Donchs no senyor; s' ha posat prés á un distingit metje, per suposarse que es autor de váris articles sobre aquest assumpto.

¡Aixó sí que es pendre l' A per la B!

En los Jochs florals de Montpeller, ha sigut premiat ab una medalla de plata l' escriptor francés Mr. Contamine de Latour per la traducció de la tragédia de don Víctor Balaguer, *La festa de Tibulo*.

Felicitém á nostre compatriç per la part que li toca.

Un sabater de la ciutat de Lorca, picat perquè algun colega seu había dit que ell no sabia treballar, ha desafiat als sabaters de la comarca á que treguin de la forma una botina que ell ha confeccionat d' una sola pessa, sense cap costura ni obertura, oferint 125 pessetas al qui tregui la forma com ell ho fá.

Aixís m' agradan los puntillos; que siguin profitosos.

Sembla que 'l senyor Linares Rivas té 'l propósit de que 'ls mestres siguin pagats directament pel Estat.

¿Vol dir que hi guanyarán? Perqué l' Estat també podría quedalsi á deure.

Diuhén alguns colegas d' aquesta localitat que en algun punt ahont hi assisteixen joves menors d' edat, hi ha una ruleta.

Repetim la noticia porque aquells que están obligats á perseguí 'l joch si no la rében per un cantó, la rébin per un altre.

Lo célebre Edison, envía á la próxima exposició d' electricitat de Sant Petersburg un rellotje que parla; aixó es, diu las horas y 'ls quarts. Ho fá, per medi d' una combinació ab lo fonógrafo.

A Nova-York diuhén á Edison «lo bruixot de l' electricitat,» però li estaria millor lo títol de «aniquilador dels bruixots.»

La grossa de Nadal acaba en vuit.

Era d' esperar, perquè també hi acabem la majoria dels espanyols y l' hisenda d' Espanya.

Sembla que lo senyor Nemesi Fernández Cuesta, ha deixat de ser redactor de *La Correspondencia de España*, perquè ab aquest periódich s' ha comés lo colossal delict de caricaturissar al seu amo y senyor D. Anton Cánovas del Castillo.

Ben fet, home, ben fet.

Ahont s' es vist dibuxar guerxo al *Adonis* del sigle XIX.

Entre los actors de la companyia del teatro Espanyol de Madrit, que com saben nostres lectors es la dirigida per los reputats actors Srs. Calvo y Giménez, hi hem vist los següents apellidos.

Vegin la mostra:

2 Giménez, 2 González, 2 Martínez, 3 Fernández, 2 Pérez, 1 Ortiz, 1 Rodríguez, 2 Ruíz, 1 Díaz, 1 Hernández, 3 López, 1 García, 1 Quirós que deu volguer dir Quiñones.

¡Be, vaja, tot un esquadro de guardia municipal!

No més hi falta algun Sánchez.

Una individua de la banda de cornetas de la companyia Cereceda ha fugit de Alicante, ab l' import de la nómina adelantada.

Sembla que la fugitiva se n' ha anat ab un *Cupido* molt gueto que es casat y té ademés tres fills.

Lo periódich d' ahont treyém la noticia, no diu si á la tal corista se li ha acabat lo fer de trompetera.

Molt ne duptém. ¡Com que los vells tenen capritxos tan estranys!

Sembla que 'l senyor *Pantorrillas* barceloní ha vingut impresionat de Madrit, ahont va esmorsá á casa del senyor Cánovas en companyia del senyor Romero Robledo.
¡Pau en la terra entre 'ls homes de bona barra!

Segons llegim en *La Vanguardia*, l' altre dia va celebrar-se en la fonda del Univers un banquet de caràcter íntim al que van assistir 19 concejals de distintes fraccions que vólen restablir las delegacions en lo Municipi.

Alló... ¿saben?

En aquell mateix acte saludaren en un dels presents al futur alcalde de Barcelona.

¿Qui será aquest Messias de las delegacions?

Aquest any s' ha cullit en la provincia de Barcelona menos ví que l' any passat; y en tota la nació s' ha cullit menos blat de moro.

Prosperém..... com los cranchs.

Ha mort lo cardenal Monescillo, que en los primers sintomas de sa última enfermetat volgué rebre los aussilis espirituals deixant abandonats los de la ciencia, sens dupte per creurers que ab aquells ja li bastavan.

Y ho va endeviná. Però de quin modo.

Se veu que encar no ha comensat la época dels infalibles.

En lo banquet donat á Valladolid en honor del ex-comandant senyor Prieto, en lo cassino republicá váren posar una glassa negra que tapava 'l retrato de 'n Castelar, en senyal de dol per las sévas aproximacions al partit fusionista.

¿Y no l' habían tapat quan los fusionistas eran al poder, per la séva *benevolencia*?

¿Que no tenían glassa negra allavoras?

Teatro de cap d' any

INAUGURACIÓ DE TEMPORADA

1. Gran sinfonía *Any nou, vida nova*, d' un mestre popular.

2. *La gatada* del mes de Janer

LO MIXET Y LA MARRUIXA

en la qué 'ls gats van fets uns Tenorios pels carrers y teuladas, á la claror de la lluna.

3. La pluja de targetas

¡BON ANY!

en la qual s' hi veu una inundació de plechs petits en las taulas de l' administració de correus.

4. Lo trenca-closcas de la canalla

home dels nassos

ahont hi apareix lo protagonista ab tants nassos com días hi ha al any.

5. L' estreno del almanach americá

LA PRIMERA ESQUEIXADA

desempenyat pels dependents d' escriptoris.

6. Los tradicionals postres

NEULAS

en la qué la canalla converteix las paperinas en mitras y se las posan al cap com si 's disposessen á confirmá.

7. Finalisarà la funció ab la cantata de donya Esperansa Desitj,

¡Que sigui millor que l' anterior!

prenenhi part lo coro d' abdòs sexes de per tot.

À las 12 de la nit del 91.

Entrada del 92.

LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY
Redacció y Administració de LA TOMASA
Sant Ramón, 5.—BARCELONA

¡RIFATS!

Pobres y rics, prims y grassos
 si no han tret rés per Nadal
 poden dir ab tó molt alt:
 —¡Nos han ben xafat los nassos!—

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Ma primera es negació
 aixís com també animal,
 ma segona es diversió
 y una bestia es lo total.
 N. CAP-HI-CAYGU'IS.

TRENCA-CAPS

D.ª Lola Jolat
 Reus.

Formar ab aquestas lletres deguda-
 ment combinadas lo títul d' un mo-
 nólech catalá.

JOAN PALUGER.

GEROGLIFICH

X
 : ti ti
 o
 R I L
 000
 S
 13

J. CASADEVALL.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Un ciudadá.
- 1 5 8 9 4 2 3 6 7—Poble valenciá.
- 4 2 6 2 1 3 9 2—Carrer de Barña.
- 1 7 3 3 5 6 6— » »
- 4 9 3 5 3 2— » »
- 4 7 6 7 8— » »
- 4 2 6 6— » »
- 2 8 2—Nom de dona.
- 6 2—Nota musical.
- 7—Vocal.
- 3 5—Nota musical.
- 4 5 6—Sobre la terra.
- 4 5 3 2—Carrer de Barña.
- 1 7 3 9 2— » »
- 1 7 1 9 6 2— » »
- 1 2 3 1 2 3 2— » »
- 4 7 3 3 9 1 9 2— » »
- 4 5 1 2 6 6 5 3 2—La dona 'n té.
- 1 2 3 4 2 5 7 6 2—Una cansó.
- 8 2 4 9 7 8 2 6—Carrer de Barña.
- 1 2 3 4 5 6 7— » »
- 1 2 9 6 5 8— » »
- 4 2 1 3 2—Un animal.
- 2 6 1 2—Carrer de Barña.
- 7 6 0— » »
- 1 5—Un animal.
- 8—Consonant.

J. SAÑIV.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 170

Trenca-caps.—Muralla de ferro.
 Problema.—12 ànechs.
 Geroglífich.—Per persas Pèrsia.
 Logogrifo numérich.—Sabateria.

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 172

Xarada.—Ro-sa.
 Mudansa.—Roch—Rich—Ruch.
 Logogrifo numérich.—Bartomeu.

LA TOMASA

PERIÓDICH VESTIU, IL·LUISTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta.
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	2'50 "
Número corrent.	0'10 "
" atrassat.	0'20 "

NOTA.—Tota reclamació podrá diri-
 girse á la Administració y Redacció del
 periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5.
 LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña